

Landshövding Ylva Thörn delar ut priset till Årets ängsbrukare till Johan Ahlbom som representant för pristagarna.

Liebladet

Nr24 December 2020

Årets ängsbrukare 2020: Familjen Trotzig, Granbergs fåbodar

Hederspris för viktigt arbete

Den 2 september delade landshövding Ylva Thörn ut priset till årets ängsbrukare i Dalarna 2020 – Familjen Trotzig, som tar hand om ängsmark vid Granbergs fåbodar utanför Lekсанд.

Att det över huvud taget finns några ängar kvar i Dalarna beror på att det finns enskilda människor, familjer och föreningar som lägger ner ett enormt arbete på att sköta sina ängar. För att uppmärksamma dessa personers viktiga arbete och sporra till fortsatta insatser delar Länsstyrelsen ut ett hederspris till Årets ängsbrukare i Dalarna.

Allmänheten bjöds in att nominera kandidater till priset och

juryn består av representanter från Dalarnas fornminnes- och hembygdsförbund, LRF, Naturskyddsföreningens länsförbund och Länsstyrelsen i Dalarnas län. Priset delades ut för åttonde gången och i år gick det alltså till familjen Trotzig, som brukar ängsmark vid Granbergs fåbodar.

Juryns motivering:

”Familjen Trotzig har i sextio år skött sin äng i Granbergs fåbodar och fört kunskapen om ängsskötsel vidare mellan generationerna. På senare år har den hävdade arealen utökats genom restaurering av tidigare skogsplanterad inägomark. En vandringsled passerar fåbodarna, vilket gör att många kan ta del av den lyckade restaureringen och den fint skötta ängen.”

Johan Ahlbom beskriver sitt eget och resten av familjens arbete med att restaurera och sköta ängen så här:

- Den ursprungliga delen av ängen om ca 1 tunnland har vi skött genom slåtter (hackslog) och höbärgning utan avbrott i 60 år(!) Dessförinnan hölls den öppen genom röjning eller slåtter.

År 2010 utökade vi ängen, och därmed slåtterarealen, med ca 2,5 tunnland. Denna mark utgjorde ursprungligen en linda med anor från 1700-talet, och dagens utbredning finns inritad på Storskifteskartan från 1824. Den ängsmarken hävdades ända fram till 1930-talet, men då såg man inte längre några möjligheter att hålla den öppen. Ängen blev då skogsplanterad.

År 2010 avverkade vi - med NOKÅS-stöd - all granskog på den skogsplanterade lindan och i brynen, fräste bort stubbarna och fräste av markytan, samt lät därefter den gamla ängsfloran återetablera sig självt. Det gick förvånansvärt bra, och idag prunkar ängen av ängsväxter såsom ängsklocka, blåklocka, ängsnejlika, ängsvädd, prästkrage, ängsskallra, daggkäpa och många andra arter. Till och med slåttergubbe har kommit tillbaka och blommar rikligt.

Detta tillvägagångssätt med stubbfräsning vid ängsrestaurering visar att det är en mycket lämplig metod att använda.

Räfsning sker med en restaurerad hästräfsa efter fyrhjulning, en utmärkt kombination eftersom häst saknas.

Liebladet ges ut av Länsstyrelsen i Dalarnas län inom projektet Ett rikt odlingslandskap.

Foto: Omslagsbild Ann Eriksson, övriga bilder Johan Ahlbom

Prenumeration är gratis. Tipsa gärna andra som du tror är intresserade!

OBS! Meddela om du vill ha bladet per e-post istället för en tryckt tidning, eller om du inte vill ha fler nummer.

Redaktör: Märta Ohlsson, tfn 010-225 02 58, e-post marta.ohlsson@lansstyrelsen.se

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Vi fräste ner till 10 centimeters djup. Brytning av stubbar med grävmaskin blandar upp alla jordlager och spolierar fröbanken i markytan.

Fagning gör vi i april/maj. Slåttern sker varje år tredje veckan i juli. Deltar i slåttern och hässningen gör tre, ibland fyra, generationer av släkten. Slåttern på den större ängen sker med stor slätterbalk, och på den mindre ängen med mindre slätterbalk eller lie. Allt gräs hässjas på traditionella Leksandshässjor. Räfsning sker med äldre hästräfsa dragen av modern fyrhjuling (då häst saknas).

Den större ängen hävdas sedan 2010, efter en omfattande och lyckad restaurering

Avverkning på den gamla skogsplanterade ängen, hösten 2008

Fräsning av stubbar och mark, maj 2009

Hässning sker på traditionella Leksandshässjor.

Även de yngre är med i arbetet. Karl Trotzig 2 år, är den femte generationen på gården.

B

Ängskurser nästa sommar

Om coronasituationen tillåter så planerar vi flera kurser i lieslätter, tillverkning av hässja och hässjning sommaren 2021.

Information om kurserna kommer i kalendern på www.lansstyrelsen.se/dalarna. Endast föranmälda deltagare. Anmälan görs direkt i kalendern på webben.

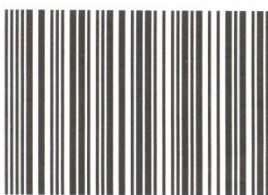
Vi planerar även fortsatt individuell handledning i lieslipning med Odens Olle Eriksson och och lieknackning med Staffan Lundaahl, om situationen så tillåter. Se annonsering i Landsbygdsnytt och på www.lansstyrelsen.se, sök på Ett rikt odlingslandskap.

Vem tycker du ska bli Årets ängsbrukare i Dalarna 2021?

Lämna ditt förslag senast den 18 april till sarah.lagerberg@lansstyrelsen.se eller med brev till Länsstyrelsen i Dalarnas län, Sarah Lagerberg, 791 84 Falun

Skriv:

- Vem/vilka som du föreslår som pristagare
- Vilken äng han/hon/de sköter
- Varför din kandidat är värd priset
- Ditt eget namn och adress eller telefonnummer

20030979